MIELIPIDE

Jos on tarpeen tehdä kuntaliitoksia, ensin ruukataan vähän friiata ja katsella, löytyisikö sopivaa kumppania. **PÄIVI MANNINEN LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

Noudattaako M-real hallintokoodia?

Tänään keskiviikkona pidettävän M-realin yhtiökokouksen esityslista antaa edelleen ihmettelyn aiheita.

Miksi Metsäliiton tytäryhtiön hallituksessa pidetään yhdeksää henkilöä.

Yhtiö on Helsingin pörssin keskisuurten yritysten listalla. Sillä on maailman raskain tytäryhtiöhallinto. Viidellä tultaisiin toimeen mainiosti. Kaksi Metsäliitosta ja kolme muuta.

Rivijäsenen vuosipalkkio tulisi puolittaa ehdotettua 50 400 euron vuosipalkkiota pienemmäksi, Metsäliiton edustajat voivat olla korvauksetta, sillä he saavat samoista murheista palkkion jo emoosuuskunnassa.

Yhtiö ilmoittaa noudattavansa Suomen listayhtiöiden hallintokoodin (Corporate Governance) suosituksia yhtiön toimintatavoissa ja avoimuudessa.

Lupaus ontuu monissa kohdissa. Suositusten mukaan yhtiön on selostettava hallituksen jäsenten palkkiot ja muut taloudelliset etuudet tilikaudelta. Yhtiölle vapaaehtoinen luottamushenkilöiden eläke-etuus on jäänyt ilmoittamatta.

Ministeri Tanskanen ilmoitetaan riippumattomaksi hallituksen jäseneksi. Suosituksen mukaan jäsen ei ole riippumaton, jos hän on toiminut yhtiön johtoon kuulumattomana hallituksen jäsenenä yhtäjaksoisesti yli 12 vuotta. Tanskasen kohdalla aika menee roimasti yli. Tällä ei ole merkitystä, mutta sen sijaan Tanskasen hallitusvastuu tappiollisesta yritysostobuumista tulisi mielestäni ottaa huomioon.

Toimitusjohtaja Helander kirjoitti vuonna 2009 vuosikertomuksessa: ”Vuosituhannen vaihteessa toteutetut yritysostot olivat kasvattaneet nettovelan sietämättömälle tasolle. Hankitut tehtaat olivat jääneet jälkeen kilpailijoiden tasosta.”

Miten hallitusvastuuta kannetaan, on minulle aina ollut epäselvä, mutta ei kai ainakaan jatkuvilla korkeilla palkkioilla. Mielestäni Tanskasen pitäisi jättäytyä hallitusvastuusta, ellei ole pannut vastalausetta virheellisiin päätöksiin.

Hallituksen jäsenen pätevyydestä suosituksessa on lausumia. Sen mukaan jäsenellä on oltava mahdollisuus paneutua yhtiön asioihin riittävän laajasti.

Hallituksen jäsenen käytettävissä olevan ajan riittävyyden arviointiin vaikuttavat esimerkiksi hänen päätoimensa, sivutoimensa ja samanaikaiset hallitustehtävät.

En tunne Liisa Leinoa, varmaan naisten parhaita. Mutta miten ihmeessä hänen aikansa riittää perehtymään metsäteollisuuden laajoihin ja monimutkaisiin ongelmiin, kun hänellä on samanaikaisesti jäsenyydet muun muassa EK:n hallituksessa, Teknologiateollisuus ry:n hallituksessa, Työeläkeyhtiö Varman hallituksessa, Rautaruukki Oyj:n hallituksessa, Alko Oy:n hallituksessa, Elomatic Oy:n hallituksessa ja Evan valtuuskunnassa? Minä vain kysyn, onko huomioitu suosituksen lausuma.

Kai Korhonen ja Juha Niemelä ovat kyllä varmasti alaa tuntevia, mutta onko meidän tai heidän itsensä kannalta moraalikysymykset kohdallaan. Työsuhteen kestäessä jo työsopimuslaki kieltää tekemästä töitä työnantajan kilpailijalle edes kesälomilla, puhumattakaan kilpailijan hallitukseen osallistumisesta. Eikö sama periaate pitäisi olla voimassa eläkkeelle siirryttäessäkin? On näitä toki ollut ennenkin meiltä eläkkeelle lähteneissä johtajissa, mutta hiukan pahalta se tuntui.

Metsäliitto yksin käyttää yhtiökokouksen päätösvaltaa. Konsernin valvonta kuuluu Metsäliiton hallintoneuvostolle.

Simo Vaismaa
Isokyrö
M-real Oyj:n osakkeenomistaja ja Metsäliiton jäsen

Arosusi

On ruotsalaisilla komiaa kun pitää venäjänkarjalasta susia saada. Ei aito suomalainen koirasusi kelpaa. **Jalostusta**

Valiolle

Korjatkaa pienimmäksi kerättäväksi maitomääräksi 200 litraa. Saatte tilat lopettamaan nopeammin, sitähän Valio haluaa. **Turvenuija**

Eläkeiästä

Suomesta tuulee eläkeläisten työllistäjä, kun nuoret työttömät muuttavat työn perässä ulkomaille. Nostakaa eläkeikä keralla 75 vuoteen. **Leyland**

Metsistä

Lehden kirjoitus 21.3. ”Metsät eivät lopu”. Metsä on eri asia, kuin puuviljelmä, joita nykyinen metsätalous tuottaa. **Metsätalousinsinööri**

Muuttunut linja

Ei Greenpeacea ole lopetettu, vaan YLE:n johtajavaihdoksen jälkeen ympäristöuutiset ja -ohjelmat hävisivät jonnekin. **Ison rahan uutiset**

Palautetta

Niklas Holmbergin (MT 26.3.) ihannoima globaali kapitalismi ei vaan ole kestävällä pohjalla. Kumpi loppuu ensin, köyhät vai pallo? **Jännäksi menee**

Iiro Lehtonen. Mitä tehdään niille tuhansille Euroopasta tuleville autoilijoille, jotka ajelevat täällä omin polttoaineineen 30 päivän ajan? **Ei valvontaa**

Sinikka Eronen, olet oikeassa. Pääkaupunki elää muun Suomen varassa. Yksin se ei pärjäisi kuin hetken, muu Suomi pärjäisi ilman sitä paremmin kuin nyt. **HT**

KARI SALONEN

Luonnonlaitumilla laiduntavat lehmät pitävät parhaimmillaan myös arvokkaita perinneympäristöjä kunnossa, Jari Luukkonen kirjoittaa.

Tuotantotavoilla on merkitystä

Pihvikarjankasvattajien liiton toiminnanjohtaja Maarit Kallio kirjoitti (MT 21.3.) WWF:n Tunnista tekoilmastokampanjan naudanlihan kulutuksen puolittamiseen liittyvästä ilmastoteosta.

Kallio kirjoitti: ”Jos vähennät (naudanlihan kulutusta), vaadi jäljelle jäävältä osalta parempaa eettistä ja ekologista laatua”. WWF on Kallion kanssa samaa mieltä, mutta vaihtaa jos-sanan tilalle kun.

Naudanliha on yksi suurimmista ilmastovaikutuksia aiheuttavista elintarvikkeista. WWF suositteleekin naudanlihan kulutuksen vähentämistä. Käytännössä kehittyneissä maissa (OECD) lihan ja erityisesti naudanlihan kulutus tulisi puolittaa.

Kuten Kallio kirjoitti, lihan tuottamistavoilla on myös suuri merkitys luonnon ja ympäristön kannalta. Kotimaisuus tai viljellyillä nurmilla laiduntaminen eivät kuitenkaan ole vielä takeita ekologisesti kestävästä naudanlihan tuotannosta. Mikäli lihaa haluaa syödä, kannattaa suosia tällä hetkellä ruokakaupoista saatavaa kotimaista luomulihaa.

Ekologisesti kestävämmän niitty- tai luonnonlaidunlihan kriteerejä vasta valmistellaan.

WWF tekee työtä uudessa hankkeessa sen puolesta, että niitty- tai luonnonlaidunlihaa saadaan kauppojen valikoimiin lähitulevaisuudessa. Luonnonlaitumilla laiduntavat lehmät pitävät parhaimmillaan myös arvokkaita perinneympäristöjä kunnossa.

Ruuan ympäristövaikutuksista tarvitaan vielä lisää tietoa, ja tiedon pitää tavoittaa myös kuluttaja. WWF haluaa myös aiheesta aktiivista vuoropuhelua.

Jari Luukkonen
suojelujohtaja
WWF Suomi

Hallituksen pakkopulla ei maistu

Ihan niin kuin me maalaiskuntien ja pikkukaupunkien asukkaat ja varsinkin päättäjämme emme tietäisi, että kunnat ovat isojen haasteiden edessä, kuten ovat valtio ja kotitaloudet ja yrityksetkin. Eihän tätä kukaan kiistä.

Kuntien toiminnan uudistusta on viety ansiokkaasti eteenpäin monin tavoin kunta- ja myös valtiovaltalähtöisesti jo vuosikaudet.

Joissakin tapauksissa on päädytty kuntaliitokseen, kuten omassa kotikunnassani – taisi olla jo 70-luvulla. Joissakin tilanteissa muut lääkkeet ovat tehonneet paremmin.

Miten tämä meidän hallituksen yksipuolinen pakkopulla-kuntakartta nyt voisi tuoda jonkin ylivertaisen viisauden, jolla kaikkien kuntien kaikki ongelmat niputetaan ja ratkaistaan saman ratkaisumallin alla? Ei tällaista ole ennen tarvittu

Ehdotuksia voi toki esittää kuka tahansa, mutta että pakolla. Jo on kurikkalainen näkemys muuttunut siitä, mitä lapsuudestani muistelen.

Kartta saattaa olla mietitty Helsingin tai Turun etujen näkökulmasta. Kovin kauas ei tarvitse mennä, kun maisema on varsin erilainen. Nyt pitää olla malttia jatkaa kehitystä kuntatasolla, demokraattisella linjalla, ei käskyttämällä – kannettu vesi kun ei kaivossa pysy.

Kunnissa on asiantuntemusta omien asioidensa hoitamiseen. Jollei sitä jossakin asiassa olisi riittämiin, osannevat pyytää ulkopuolisia asiantuntijoita apuun, muistaen aina, että asiantuntijan täytyy olla riippumaton.

Jos on tarpeen tehdä kuntaliitoksia, ensin ruukataan vähän friiata ja katsella, löytyisikö sopivaa kumppania ja sitten laitetaan kalkulaattorit hyrisemään ja helmitaulut helisemään, jotta nähdään, mikä olisi taloudellisesti paras yhteenliittymä ja millä juridisella konseptilla.

Se harjoitus taisi jäädä ministeriöltä tekemättä. Vai olisiko tämäkin salaiseksi leimattu? Kuntaministerin projektipäällikön on kirjoiteltu sanoneen, että näitä (hyötyjä vai haittoja – ei ole käynyt jutuista ilmi) ei voi laskukoneella laskea. Silloin ehdottaisin helmitaulua tai tietokonetta, joskus kynä ja paperikin auttaa.

Toimittuani vuosikaudet projektipäällikkönä erilaisissa hankkeissa olen tottunut siihen, että on aika turha mennä esittämään uudistusprojektia ilman, että on tarkkaan arvioinut, mitä se tuo ja mitä vie. Sekä rahassa että palvelun laadussa!

Kyllä se siitä. Ei nyt hötkyillä, ettei tule tehtyä sellaisia ratkaisuja, että veronmaksajan selän katkaisee se viimeinen oljenkorsi palveluiden karatessa käsistä ja kallistuessa kauttaltaan. Kolmen A:n luokittajat eivät tule tänne räknäämään meidän kuntien lukumäärää.

Päivi Manninen
Karuna/Tapiola

Osataan sitä ohittaa meilläkin

Onnistunut ohitus autolla perustui 60-luvulla yllätykseen. EU-valtamaa ohitti taannoin pellon, kuivaamalla ja priketöimällä kaupunkilietteen eläinrehuksi.

Nyt meillä ohjataan hylky/”vanha” leipä eläinten suun ohitse bensiiniksi. Kaivattaisiin Eviralta pikaiset ohjeet leivän värjäämiseksi, jotta kyseistä tuotetta voitaisiin käyttää alusina/kuivikkeina eläimille.

Lyhteensitoja

Alkoholi pois liikenteestä

Viime aikoina on keskusteltu liikenteen promillerajoista. Liikenneministerille ei ole kunnian kukko juuri laulanut, kun hän uskalsi esittää rajan laskemista.

Tuoreimpien tutkimustietojen mukaan kuitenkin jo 0,1 promillen alkoholipitoisuus veressä kasvattaa autoilijan riskiä joutua vakavaan onnettomuuteen. Näin kertoo Jyväskylän yliopiston tutkimusprofessori Mikael Sallinen.

Sallinen viittaa Yhdysvalloissa tehtyyn tutkimukseen. Hän pitää 0,2 promillen rajaa järkevänä, vaikka nollatoleranssi olisikin paras vaihtoehto (Savon Sanomat 15.3.).

Aivan oikein on vaadittu suurempia rangaistuksia törkeästä tai toistuvasta rattijuoppoudesta. Niitä pitäisikin koventaa ja ainakin toistuvasta rikoksesta ottaa auto valtiolle. Loppuvat ne ystävienkin autot joskus.

Omaisuuden menetyksen uhka voisi ehkä saada harkitsemaan ajoonlähtöä. En myöskään paheksuisi jonkun komisarion taannoin käyttämää keinoa laittaa ajokortit näkyvälle paikalle todella ”kuivumaan”.

Tosiasia myös on, että jokainen rattijuoppous alkaa siitä ensimmäisestä annoksesta – on se sitten viiniä, olutta tai jotain muuta.

Alkometriin ei Marja-Leena Kettusen mielestä usein joudu puhaltamaan.

Te, jotka niin pontevasti vastustatte promillerajan laskemista, mitä te pelkäätte? Itseännekö?

Sitä paitsi kiinnijäämisen riski on edelleen pieni. Olen autoillut nyt yli 50 vuotta ja tänä aikana olen päässyt/joutunut puhaltamaan alle 10 kertaa.

Marja-Leena Kettunen
Iisalmi

VIERASKOLUMNI

Reilu maa

Kun valtiollisen lentoyhtiö Finnairin maksamat bonukset yrityksen ylimmälle johdolle tulivat julkisuuteen, äityi pääministeri Jyrki Katainen kehumaan Suomea, että tämä on reilu maa eivätkä tuollaiset palkanlisät ole oikein. Katainen pesi kätensä ikävästä tapauksesta.

Valtion omistajaohjauksesta vastaava ministeri, vihreiden Heidi Hautala uusi Finnairin hallitusta sen verran, että bonusjärjestelmän esitelleet edellisen hallituksen jäsenet jätettiin valitsematta uuteen hallitukseen.

Nyt Finnairissa on kaikki hyvin, johto on saanut palkkionsa, muut työntekijät ovat osallistuneet säästötalkoisiin ja kotimaiset siivet kuljettavat matkaajia Aasian ja Suomen välillä.

Valtion osaomisteisten pörssiyritysten johdon erilaiset palkkiojärjestelmät ovat nousseet jatkuvan kohun kohteeksi.

Miksi suuryritysten herrojen palkat pitää määritellä monimutkaisten tulospalkkiojärjestelmien avulla? Eikö olisi yksinkertaisempaa, jos herroillekin maksettaisiin selkeästi kuukausipalkka kouraan ja siitä selvä ilmoitus yrityksen toimintakertomukseen?

Finnairin julkisuudelta piilossa maksettujen palkkioiden aiheuttama mielipaha kertoo siitä, että ihmiset eivät ymmärrä palkanmaksun ympärillä olevaa salailua.

Kun valtionyhtiöiden hallintoneuvostot poistettiin, katosi monesta suuresta yrityksestä moraalinen kontrolli. Hallintoneuvostot muuttuivat yhtiökokousten nimitysvaliokunniksi.

Kukaan ei vahdi valiokuntien toimintaa. Miksi aina pitää odottaa, että media tarttuu talikkoon, ennen kuin vastuullinen ministeri ryhtyy toimeen?

Poliittisen hallituksen toiminta on menossa samaan suuntaan kuin yritysjohtajien palkkiojärjestelmistä sopiminen: tehtävät on ulkoistettu.

Hallitus vie kylmän viileästi kuntaremonttia kohti päätöstä. Valtiovarainministeriön kuntatyöryhmä sutaisi kokoon kartat ja pumaskat. Kuntaministeri Virkkusen työ on ollut vahtia työryhmän ehdotuksen markkinointia vajaalle neljälle sadalle kunnalle.

Ei saanut Virkkunen draamaopetusta peruskoulun opetusohjelmaan, mutta kuntakentälle dramatiikkaa sitäkin enemmän.

Varuskuntien lakkauttamipäätös oli ulkoistettu kenraaleille. Dragsvikin kohdalla poliittista ohjausta yritettiin. Taitaa käydä kuitenkin niin, että ministeri Wallinin poliittinen työ kääntyykin tekijäänsä vastaan ja kenraalien alkuperäinen malli toteutuu ja ruotsinkieliset rannikkojääkärit siirtyvät Upinniemeen.

Ministeri Wallinia roikutettiin jo löysässä hirressä politikoinnista joukko-osastojen lakkautuspäätöksissä. Itse näen, että Wallin taitaa olla Kataisen hallituksen ainoa poliittinen ministeri, jolla on rohkeutta ajaa oman puolueensa ja kannattajiensa etuja.

Hallitus hehkutti viime viikon kehysriihensä tuloksia, että nyt loppuu velkaantuminen ja poiketaan pois Kreikan tieltä. Kehysriihen todellinen anti on se, että velanotto jatkuu ja hallitus jatkaa kansan tasaverottamista.

Alvikantojen tasasuuruinen nosto yhdellä prosenttiyksiköllä lisää inflaatiota, mutta ennen kaikkea se iskee pienituloisimman kansan ruokakassiin. Suomi on korkean ruokaverotuksen maa ja sellaisena pysyy vaalikauden loppuun saakka.

Kehysriihessä päätettiin miljardin euron väylärahoista. Sisäsuomesta katsottuna näyttää siltä, että vuosisadan lopun Suomi muistuttaa Ruotsinvallan aikaista Itämaata: kaupallinen toiminta ja asutus keskittyy merenrannalla oleviin tapaulikaupunkeihin. Vaasakuninkaista poiketen tämän ajan vaaliruhtinaat eivät halua pitää koko maata asuttuna. Entinen maakuntien Suomi tulee olemaan kaivannaisteollisuudesta ja energiantuotannosta elävä vähäväkisten reservaatti.

TIMO KÄSSI
on talonpoika Uuraisilta.

timok@elisanet.fi

HUIDUNPERÄ

Päivänpolitiikan pientareelta

Tasavallassamme olemme tässä käyneet vaaliuurnilla. Eduskuntavaaleista on kulunut vuoden verran ja presidentinvaalien kakkosvaiheesta toista kuukautta. Asiat ovat asianmukaisesti järjestyksessä.

Nyt ovat tulollaan kolmannet vaalimme. Kuntiin valitaan uudet valtuustot ensi lokakuussa.

Nyt aprikoidaan, nouseeko äänestysprosenttimme vuoden 2008 kunnallisvaaleja korkeammaksi. Ylitämmekö viime vaalien vaatimattoman äänestysosallistumisen, joka jäi 61 prosenttiin? Nyt arvellaan, että hallitustahon viime viikkojen rajut kuntamuutoksia koskevat kannanotot saavat vaaleihin osallistuessamme aikaan melkoisen ääntennousun.

Huidunperällä olemme keskustelleet siitä tavasta, jolla sisäpolitiikkaamme nyt käsitellään. Media on ollut viime vuosina siinä suhteessa melkoinen tekijä. Politiikkaa ja poliitikkoja on käsitelty runsaasti, ja jälkimmäisiä varsinkin erityisen kriittisesti, ilkeänoloisesti. Poliitikkojen osalta on menty suoranaisiin henkilökohtaisuuksiin.

Tosin on medialle kunniaksi, että presidenttiehdokkaat saivat äskeisen vaalitaisteluin aikaan siltä poikkeuksellisesti asiallisen kohtelun.

Tosiasia silti on, että meillä on tapahtunut melkoinen muutos suhtautumisessa politiikkaan ja poliitikkoihin.

Kävi niin, että 1960-luvulta lähtien meillä siihenastinen laaja puoluelehdistömme tavallaan lopetti toimintansa. Tutuista eri puolueiden äänenkannattajista alkoi tulla niin sanottuja yleislehtiä, joissa poliittinen sanoma jätettiin suoranaisesti hoitamatta tai siitä alettiin viestittää muina miehinä niin sanotusti nurkan takaa.

Meillä elettiinkin ennen

varsin vahvan puoluepoliittisen lehdistön aikaa. Jokaisella puoluelehdellä oli oma poliittinen pakinoitsijansa. Värikkäällä ja kansanomaisella, usein huumorinkylläiselläkin tavalla käsiteltiin päivän politiikkaa.

Asialle oli suureksi eduksi, jos lehdessä samalla toimi poliittinen pilapiirtäjä, karikatyristi. Tämä nosti esiin milloin erityisen iskeviä ja osuvia, milloin humoristisia oivalluksia päivän politiikasta ja sen tekijöistä. Koviakin pakinoitsijat saattoivat olla.

Silloin 30-luvun alkupuolella Helsingissä ilmestyvällä Suomenmaalla oli pakinoitsijana nimimerkki Eero, Lassi Hiekkala, ja piirtäjänään Oki Räisänen, molemmat savolaisia sukujaan. Helsingin Sanomat sittemmin ”osti” tekijäparin palstoilleen. Uudella Suomella taas oli pakinoitsijana vakavanoloinen Timo (Timo Tuura) ja mehevänä piirtäjänään Olavi Hurmerinta.

Eduskunnan kahvilasta merkittiin niinä aikoina muistiin muuan hauska keskustelu. Äärioikeistoa, Isänmaallista kansanliikettä edustanut Hilja Riipinen totesi harmistuneena, että tyttärensä oli päivän lehti kädessään onnettomana todennut, että piirtäjä oli taas tehnyt ikävänoloisen kuvan äidistä.

Samassa kahviseurassa istunut Sosialidemokraatti-lehden hyväntuulinen Sasu Punanen, Yrjö Räisänen, oli pakinoinut itsensä puolueensa kansanedustajaksi ja nyt puolestaan naureskeli keskenkasvuisten poikiensa saman aamun puheille. Olivat tuoneet isälle vuoteeseen päivän lehden ja nauraneet, kun siinä oli ”isukille taas piirretty erinomaisen iso maha!”

Poliittisen piirroksen valtakunnanmestareita oli HS:n nimimerkki Kari eli Kari Suomalainen. Neljän vuosikymmenen ajan hän vuodesta 1951 loi lehden poliittiset päivänpiirrokset. Julkaistuja piirroskirjojaan ilmestyi samalla pitkälti toistakymmentä.

Sanottaisiinko, että poliittisten pakinoitsijoiden ja lahjakkaiden piirtäjien ansiosta päivän politiikkaan kuului aikanaan tietty kansanomaisuus, huumori ja osuva älykkyys.

Nykyisin on saatu tottua lehtijournalismissa uudenlaiseen tyyliin, kun lehdistö parhaillaan kilpailee olemassaolostaan sähköisen median rinnalla.

Toki on tällöin edustuksensa myös asiallisella ja rauhallisen pohtivalla, sanottaisiinko, että sympaattisenoloisellakin lehtijournalismilla.

Ja toki on aihetta muistaa, että eduskunnassa menneinä vuosikymmeninä harjoitettiin kansanomaisen huumorin viljelyä asioita käsiteltäessä, kun taas nyt edustajien puheet varsinkin kyselytunneilla ovat tiivistyneet ja terävöityneet.

Toistettakoon, että huumoria on asiallisuuden ohessa yksikamarisessa viljelty. Ja älyä. Kun presidentti Kekkonen 1981 tuli valtiopäivien avajaisiin eduskuntaan, hän ensi sanoikseen tokaisi vastaanottavalle puhemies Johannes Virolaiselle: Täällä olette taas tehneet maalle tärkeitä päätöksiä vain yhden äänen enemmistöllä!

Virolainen vastasi rauhallisena: Herra presidentti, on tässä talossa ennenkin tehty muuan tärkeä päätös samalla enemmistöllä!

Keskustelu jäi siihen.

HEIKINTYTÄR